

Januari 2025

Rupel.blad



Wandeltip:
Broek de Naeyer - Biezenweiden

Magazine voor leden
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar



Rupel.blad is het driemaandelijks magazine voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Lid worden

Stort 38 euro op bankrekening:
BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot einde 2025
U ontvangt 4 keer/jaar Natuur en
4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen,
die Rupel.blad wensen te ontvangen,
storten 9 euro/jaar op rekening: BE70 0013
5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening:
BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt,
mededeling 3796 Rupelstreek of 3718
Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94
info@natuurpuntrupelstreek.be
www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Luk Smets: 0477/66.94.32
info@natuuraartselaar.be
www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel
Bushalte de Lijn (Hellegat)
Lijnen: 290 – 291 – 294
In de periode oktober 2024/april 2025 enkel
de eerste zondag van de maand open, tel-
kens van 13u tot 17u
Info: 0486/10.50.80 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over
de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.
Aanmelden: stuur een mail naar :
luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt
Rupelstreek
Aanmelden: stuur een mail naar:
info@natuurpuntrupelstreek.be

Kern Boom-Rumst:

facebook.com/NatuurpuntBoomRumst

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts
Oplage: 1.920 ex.

Behaag natuurlijk 2024 afgelopen

Behaag natuurlijk is inmiddels 31 jaar oud,
in 1994 werd de campagne opgestart in
de Rupelstreek en nu zoveel jaren later
zijn we nog steeds kartrekker van deze
campagne.

Vrijdag 29 en zaterdag 30 november werd
de finale van Behaag..natuurlijk 2024 af-
gewerkt. Daar gingen maanden voorberei-
dend werk aan vooraf. In februari hadden
we al een overleg met de boomkweker.
De krapte op de markt van inheemse
planten noopt ons immers om ons aan te
passen aan een nieuwe realiteit, sommige
planten zijn zeldzamer en dus duurder
geworden. Een gevolg is dat we steeds
vroeger afspraken moeten maken met de
boomkweker. In mei en juni stuurden we
info-artikels en prijsafspraken naar alle
deelnemende Natuurpunt-afdelingen,
die Behaag..natuurlijk organiseren in hun
werkingsgebied. In september en oktober
registreerden we online bestellingen voor
inwoners van de Rupelgemeenten Boom,
Hemiksem, Niel en Schelle en volgden de
betalingen op. Inwoners van gemeenten
Aartselaar en Rumst konden online een
bestelling plaatsen via gemeentelijke
websites. Begin november gaven we het
opgeteld aantal planten per soort door aan
de boomkweker.

En dan de finale, elke keer weer een
stressmoment: Verlopen de leveringen
vlot? Kloppen de aantallen planten? Wer-
den er geen vergissingen gemaakt bij het
samenstellen van de bestellingen? Komen
alle bestellers wel opdagen?

Maar we hebben het er voor over. De cam-
pagne liep dit jaar opnieuw in 31 Antwerp-
se gemeenten met een totaalverkoop van
43.944 planten. In de 5 Rupelgemeenten
werden 5.950 haagplanten, 11 klimplan-
ten, 14 hoogstambomen, 25 fruitbomen,
14 knotwilgpoten verkocht.

Het beste resultaat werd dit jaar in ge-
meente Boom geboekt, met de verkoop
van 2.069 planten. Op plaats 2 staat
gemeente Schelle met 1.722 planten. In
gemeente Rumst werden 1.066 planten
verkocht, in gemeente Hemiksem 591
en in gemeente Niel 523 planten. In ge-
meente Aartselaar werden 773 planten
verkocht.

Sinds de start van de campagne in 1994
maken de verkoopresultaten regelmatig
een jo-jo beweging, met daarbij jaren met
een mindere verkoop, soms gevolgd door
een jaar met een recordverkoop. De moed
laten zakken wegens een jaar met een
mindere verkoop is dus niet aan de orde.
Integendeel, als vrijwilligers van Natuur-
punt Rupelstreek zijn we er van overtuigd
dat Behaag..natuurlijk absoluut noodzake-
lijk blijft. Om elke keer opnieuw mensen
aan te sporen om hun tuinen natuurlijker
in te richten. Tuinen waar vogels, vlinders
en wilde bijen welkom zijn.

**Om dit eerste voorwoord van 2025 af te
sluiten is een dankjewel op z'n plaats aan
de vele vrijwilligers die zich onbaatzuchtig
inzetten voor alles wat er leeft en groeit
in de natuur.**

**En een dankjewel voor je lidmaatschap
van Natuurpunt.**

*Erik De Keersmaecker - voorzitter Natuurpunt
Rupelstreek*



*Vrijwilligers op de verdeelplaats in Terhagen
foto: Fried Happaerts*

Coverfoto - Steenuil (Athene noctua)

Het steenuiltje is een fascinerende vogel
die in België steeds zeldzamer wordt.
Dit kleine uiltje, met zijn karakteristieke
grote ogen en schattige uiterlijk, is een
echte nachtvoegel die vaak actief is in de
schemering en de nacht.

De steenuil heeft een voorkeur voor open
landschappen, zoals akkers, graslanden en
steenachtige gebieden, waar hij zijn prooi
kan spotten. De steenuil is in België in alle
regio's wel te vinden, maar zijn aantal is
de afgelopen decennia sterk afgenomen.
Dit komt voornamelijk door habitatverlies,
verstedelijking en het gebruik van pestici-
den die hun voedselbronnen, zoals muizen
en insecten, bedreigen. Daarnaast heeft
de modernisering van de landbouw, met
grotere akkers en het verdwijnen van tra-

ditionele hooilandjes, ook een negatieve
impact op deze soort.

Om de steenuil te beschermen, zijn er
verschillende initiatieven genomen. Na-
tuurpunt zet zich in voor het herstel van
geschikte leefgebieden en het plaatsen
van nestkasten.

Educatie en bewustwording zijn ook essen-
tieel om mensen te informeren over het
belang van deze vogel in ons ecosysteem.
De steenuil heeft niet alleen een ecologi-
sche waarde, maar is ook een cultureel
symbool, vaak geassocieerd met wijsheid
en mystiek. Door onze inspanningen kan
deze bijzondere soort mogelijk een toe-
komst in België hebben, zodat ook toe-
komstige generaties van zijn schoonheid
kunnen genieten.

Tekst en foto: David Van den Broeck

Bever duikt opnieuw op in Maaienhoek

We keken er reeds lang naar uit, de komst van een bever in het natuurgebied Maaienhoek. Op 5 juli 2023 was het uiteindelijk zo ver, op het scherm van een wildlife-camera die door Yente De Maesschalck geplaatst werd, verscheen een bever. Helaas was het een kort bezoek, even snel als het dier gekomen was, verdween het weer en dat zonder een spoor na te laten, geen knaagsporen, die zo kenmerkend zijn voor de aanwezigheid van een bever, helemaal niets...

Maaienhoek is weliswaar een klein natuurgebied, nauwelijks 5 ha groot, waarvan 3 ha geschikt bevergebied, met plas- en moerasbos, maar vooral door de ligging vlakbij de Schelde in Schelle en de rust uitermate geschikt als leefgebied van een beverfamilie.

Eerder, op 2 april 2020 om precies te zijn, had het Niels Broek het bezoek gekregen van een bever. Wandelaars hadden het dier gezien op de Rupeldijk richting het Niels Broek. Ook toen was het een kort bezoek en ook daar verdween het dier zonder enig spoor na te laten.

Inmiddels zijn we weer 4 jaar verder, en op zondag 24 november vond Yente De Maesschalck in Maaienhoek meerdere knaagsporen van een bever, met daarbij ook dikkere bomen die waren doorgeknaagd. Blijkbaar vertoeft het dier er al langer en heeft het er naar zijn zin.

Voor ons vrijwilligers van Natuurpunt zijn deze waarnemingen uitermate belangrijk, eerder kreeg Maaienhoek ook al het bezoek van een otter. Beide dieren waren ooit uitgestorven in de Lage landen, voornamelijk door de vervolging door de mens en dankzij herintroductie zijn ze beiden terug.

In het rivierenland waar we leven is dat toch iets om trots op te zijn, dat we erin slagen om met zulke mooie dieren samen te leven. In het lijstje bijzondere dieren, die in Maaienhoek leven, mogen we ook nog hazelworm toevoegen, wat wijst op de bijzondere ecologische waarde van dit weliswaar kleine natuurgebiedje dat sinds 1994 beheerd wordt door Natuurpunt Rupelstreek.

Toen zijn we erin geslaagd om een jagersgroep uit het gebied te houden en een beheerovereenkomst af te sluiten met Electrabel, de toenmalige eigenaar. Op dit moment ijveren we ervoor om het gebied ook voor de toekomst natuurlijk en ontoegankelijk te houden.

Tekst: Erik De Keersmaecker



Knaagsporen bever in Maaienhoek – foto: Yente De Maesschalck

Geopark Schelde Delta

De Vlaams-Nederlandse Delta is een uniek gebied. De geologische ontstaansgeschiedenis, de rijke cultuurhistorie, het voortdurende gevecht met het water en het leven met het water is overal tastbaar. Elke plek vertelt haar eigen verhaal en draagt zo bij aan de identiteit van het Schelde-estuarium.

Meer info: www.schelledelta.eu



GEOPARK
**SCHELDE
DELTA**

Verder in dit nummer — januari 2025

Coverfoto - Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	2
Behaag natuurlijk 2024 afgelopen	2
Bever duikt opnieuw op in Maaienhoek	3
2024 of weer een jaar Natuurpunt Rupelstreek	4
Operatie redding lepelaar, helaas...	6
Bemonsteren visbestanden in de Nete	7
Natuurpunt Rupelstreek in actie	8
WANDEL TIP: Broek de Naeyer - Biezenweiden	10
Koereigers tellen in de Rupelstreek	12
Cursus Vogels kijken 2024-2025 in woord en beeld	13
Terugblik op een fijn najaar!	14
Agenda Aartselaar	15
Agenda Rupelstreek	18
Koereigers in de polders van Niel en Schelle	20

Nationaal Park Scheldevallei

In Nationaal Park Scheldevallei wisselt machtige riviernatuur af met pittoreske dorpen en restanten van het industrieel erfgoed. Met rivieren die opnieuw bezwommen worden door een 50-tal vissoorten, met daarbij ook de legendarische fint of meivis. Tijdens de herfst- en wintermaanden vertoeven er honderden watervogels, terwijl de lente garant staat voor een enorme vogelrijkdom in de schorren en waterrijke natuurgebieden.



NATIONAAL PARK
scheldevallei

Dit artikel bevat een terugblik op wat we deden in 2024, een beperkt deel, vele projecten en honderden uren vrijwilligerswerk laten zich niet samenvatten op 2 pagina's. Leden en sympathisanten die regelmatig artikels lezen in het Rupel.blad of in het Rupel.bericht zullen merken dat een groot deel van onze werking draait rond vogels. Vogels zijn dan ook overal te zien of te horen, en niet alleen in natuurgebieden.

Daarom richten we onze projecten niet enkel op de natuur in onze natuurgebieden, maar tevens op het platteland en zelfs in voor- en achtertuinen. Behaag...natuurlijk is daarbij een belangrijk speerpunt. Deze actie waarvan we al sinds 1994 kartrekker zijn, liep dit jaar opnieuw in meer dan 30 gemeenten, helemaal van Wuustwezel in het noorden in de provincie tot Puurs-Sint-Amands in het zuiden. In totaal werden 43.944 planten verkocht waarvan 5.971 planten in de 5 Rupelgemeenten, daardoor wordt de biodiversiteit in voor- en achtertuinen weer wat opgekrikt. Het thema natuurinclusief bouwen gebruiken we tevens om een omslag te maken in het denken bij projectontwikkelaars, bijvoorbeeld bij de toekomstige ontwikkeling van de Bekaertsite in gemeente Hemiksem en de Interescuitsite in Schelle. Grote projecten waarbij we ervoor kozen om niet aan de zijlijn te gaan staan, maar om mee te denken over de kansen voor nieuwe natuur op beide sites, en tevens op het beschermen en waar mogelijk opwaarderen van de reeds aanwezige natuur.

Met onze nestkastenprojecten voor holenbroeders zoals gierwaluw, huiswaluw, kerkuil, steenuil en torenvalk blijken we steeds meer succes te boeken, niet enkel in onze streek, maar ook in onze buurregio Klein-Brabant. Het zijn projecten waarbij volhouden, soms opnieuw beginnen en

leren uit mislukkingen een noodzaak zijn. Komt er nog bij dat we telkens met nieuwe situaties geconfronteerd worden, zoals predatie door steenmarters in nestkasten voor kerkuil en steenuil en torenvalken nestkasten die bezet worden door Nijlganzen. Dankzij ons kunstnestenproject voor huiswaluwen zijn we erin geslaagd om een duurzame populatie in onze streek op te bouwen, met 293 bewoonde nesten in 2024, een absoluut record.

Gierwaluw blijft daarentegen een moeilijke soort, in de periode 2010-2015 hebben we ruim 100 kunstnesten geplaatst, en tijdens de lente van 2023 konden we pas voor het eerst vaststellen dat enkele nestkasten, ook daadwerkelijk bewoond zijn. Leren doen we ook uit langlopende projecten, met tellingen van trekvogels, overwinterende watervogels en broedvogels. Het ringen van kerkuil, steenuil en torenvalk levert daarbij een belangrijke informatie op, net zoals het aflezen van kleurringen bij lepelaars en zwartkopmeeuwen. Onze vogelkijkcursussen zijn elke keer een succes. Momenteel en dat tot midden oktober loopt er opnieuw een vogelkijkcursus, waarbij de 32 deelnemers een jaar lang ondergedompeld worden in het vogels kijken. Dankzij 5 bustochten en een boottocht op de Schelde en de Rupel kunnen ook andere natuurliefhebbers genieten van de natuur in onze Lage Landen.

Vogels liggen dan wel in de bovenste schuif, ook andere en soms zeldzame soorten kunnen eveneens op onze hulp rekenen. Kamsalamander, rugstreeppad en vleermuizen om er maar enkele te noemen. Op het Noordelijk eiland hebben we dankzij het project Meetnetten voor het eerst rugstreeppadden geïnventariseerd. De kraamkolonie laatvliegiers in de kerk in Niel wordt eveneens opgevolgd dankzij dit project.

In de wijk Lage Vosberg in Rumst werden voor het 15de jaar op rij gewone padden, kikkers en salamanders veilig de straat overgezet, met een totaal van 455 diertjes. Gewone pad heet het diertje waarvoor we het vooral doen, maar helaas blijken gewone padden niet langer gewoon te zijn, ze worden steeds zeldzamer. Als gevolg van de steeds warmere periodes tijdens de winter blijken gewone padden sneller door hun energiereserves heen te zitten. Hogere temperaturen maken dat padden ook kwetsbaarder worden voor plotseling invallende vorst, met naar schatting een achteruitgang van meer dan 60% van deze diertjes.

Behalve het organiseren van gerichte beschermingscampagnes zetten we ons ook in om mensen te laten genieten van de



Controle nestkast op 12/1/2024, met kerkuil L168080, die op 25/5/2019 als adulte vogel werd geringd tijdens een bezoek aan deze nestkast – foto: Jan Ledeganck



Ludwig, coördinator paddenoverzetactie Lage Vosberg
foto: Erik De Keersmaecker

natuur, waarbij het merendeel van onze excursies voornamelijk gericht zijn op het vogels kijken. En waarbij het aantal deelnemers elke keer opnieuw bewijst dat het mensen gelukkig maakt en dat ze blijven komen. De rondjes Vogels kijken omheen het Noordelijk eiland en het overstromingsgebied Battenbroek en langs de Grote Vijver blijven boeien, met telkens 10-tallen vogelkijkers op de afspraak, met zelfs 32 deelnemers tijdens de excursie van zaterdag 2 november.

Begin december 2024 stonden er 1.376 namen op onze ledenlijst. Met 257 leden in Boom, 238 in Hemiksem, 183 in Niel, 430 in Rumst en 250 leden in Schelle. Daarnaast zijn er 21 leden die niet in de Rupelstreek wonen, het zijn doorgaans mensen, die afkomstig zijn uit de Rupelstreek, of mensen die sympathie hebben voor ons engagement voor de natuur. Dat zijn er een pak minder dan ons ledenaantal eind 2022, toen er 1.445 namen op onze ledenlijst stonden, het hoogste aantal leden ooit voor Natuurpunt Rupelstreek. Dat hoge aantal hebben we dus niet kunnen vasthouden en daar zijn verschillende oorzaken voor.

De Corona-periode van toen was oorzaak dat ons ledenaantal in snel tempo steeg, te snel wellicht, meerdere nieuwe leden van toen hebben inmiddels weer afgehaakt. Tweede oorzaak is dat we minder aanwezig zijn tijdens grote evenementen om nieuwe leden te werven voor Natuurpunt, al is er af en toe een uitzondering, zoals onze deelname aan het Ubuntu-festival in Boom.

Tijdens de lente waren we volop in de weer voor de visdiefjes, onder meer door het plaatsen van nestvloten op de plassen van het Noordelijk eiland en het natuurgebied Kleiputten Terhagen en het inrichten van een broedeilandje in de noordelijke plas van het Noordelijk eiland. Op de vlotjes in het natuurgebied Kleiputten Terhagen werd met succes door 2 paartjes gebroed. Op het Noordelijk eiland was 2024 helaas geen succesjaar voor de visdiefjes. Een steeds sterkere groei van planten op het eilandje zorgde ervoor dat de visdiefjes hun eigen nest en jongen niet meer terugvonden, daar moet dus aan gewerkt worden, met het aanbrengen van een nieuwe bodemlaag.

Met bijzondere interesse keken we ook uit naar de terugkomst van de oeverzwaluwen. Een helling in het natuurgebied Kleiputten Terhagen gaf opnieuw een goede blik op de broedplaatsen in een steilwand van een oude kleiput en zo konden we tijdens de zomer 396 bewoonde nesten tellen, meteen één van de grootste kolonies in de Lage landen. Een 2de kolonie oeverzwaluwen, met ongeveer 45 nesten vonden we in het toekomstige SIGMA-gebied Groot Schoor in Hingene, waar we er in geslaagd zijn, om dankzij overleg met de Vlaamse Waterweg en de aannemer om de zone omheen de kolonie te mijden tijdens de broedperiode.

De uren vrijwilligerswerk die in 2024 werden gepresteerd zijn nauwelijks te tellen, onder meer in het natuurgebied Kleiputten Terhagen, met praktisch om

de 2 weken een werkmoment op zaterdagvoormiddag en vele werkmomenten in het Niels Broek tijdens weekdagen na afspraak tussen de vrijwilligers.

Bijzonder veel uren vrijwilligerswerk werden opnieuw gepresteerd in ons natuurgebied Niels Broek, vooral tijdens weekdagen, met een team vrijwilligers na onderlinge afspraken.

Ook in Natuur.huis de Paardenstal worden vele uren vrijwilligerswerk gepresteerd, niet enkel met het openhouden tijdens de opendeurmomenten, maar ook aan het onderhoud van het gebouw en de omgeving.

Het intensief opvolgen van het visbestand met schietfuisen kreeg een nieuwe stimulans, met in de periode april/oktober elke maand een bemonstering in de Schelde, in de Rupel werden 3 bemonsteringen uitgevoerd en nieuw was het plaatsen van schietfuisen in de Nete, dat verhaal lees je ergens anders in dit Rupel.blad.

Een ander verhaal waar we bijzonder goede herinneringen aan bewaren was en is de cursus: Samen de natuur in, in samenwerking met LIGO Boom. Volgens een nieuwe en betere formule, waarbij we kunnen terugblikken op mooie ervaringen en ook dankbaarheid van de cursisten. Midden december start een nieuwe editie, die loopt tot in de late lente van volgend jaar.

Erik De Keersmaecker, voorzitter Natuurpunt Rupelstreek



Infostand Natuurpunt Rupelstreek Ubuntu-festival Boom – foto: Gie Wyckmans



Bemonstering schietfuisen in de Rupel op 23/8/2024
foto: Kris De Keersmaecker

Operatie redding lepelaar, helaas...

Bij elk rondje vogels kijken rondom het Noordelijk eiland, hoort een blik op het takkeneiland in de grootste plas bij het standaardpakket vogels kijken. Vanaf midden juli vertoefden er grote groepen lepelaars op het Noordelijk eiland en het was opmerkelijk dat ze dit jaar het takkeneiland gebruiken als rust- en slaapplek.

Dat koestert de droom dat ze het takkeneiland ooit als broedplaats gaan gebruiken, want daarvoor werd het daar ook door ons gebouwd. Die droom wordt al sinds de lente van 2013 gekoesterd toen de eerste groepen doortrekkende lepelaars op het Noordelijk eiland gingen vertoeven, en het sindsdien een jaarlijks weerkerend fenomeen blijkt te zijn.

Zondagnamiddag 22 september bij een eerste rondje terug thuis vogels kijken, na een weekje vogels kijken op het mooie eiland Lesbos en na een fietstoer omheen de prachtige Schelde werd de telescoop dus opnieuw op het takkeneiland gericht, vooral als blijkt dat daar 4 koereigers blijken op het zitten.

Tussen de koereigers ligt een grote witte vogel. Welke vogel is dat? Een zilverreiger, of een lepelaar? Leeft die vogel nog? Of is die dood?

Plots zie ik de kop even omhoog gaan, het is warempel een lepelaar en de vogel leeft dus nog...

Meteen gaan er in het hoofd allerlei scenario's rond, wat is er aan de hand met de vogel?

Is de vogel ziek, heeft die misschien vogelgriep? En vooral: hoe pakken we dit aan?

Wie kan ik opbellen met de vraag om te helpen, want dit alleen aanpakken is uitgesloten.

Gelukkig heeft Gie Wyckmans tijd om te helpen.

Het bootje wordt op de aanhanger geplaatst, roeispanten, batterij, elektromotor en waadpakken worden ingeladen. Een grote kartonnen doos wordt gezocht en gelukkig gevonden en er wordt ook een doos met mondmaskers en plastic handschoenen meegenomen.

En dan wordt er koers gezet richting het Noordelijk eiland, verdomme, komt daar nog die omleiding bij door de Rupeltunnel, want de Rupelbrug is dicht.

OK, aangekomen op de vaste vertrekplek op de Kanaaldijk, bootje uitladen, materiaal inladen, waadpakken aan en dan maar varen naar het takkeneiland. Onderweg mondmaskers op, handschoenen aan en denkend, leeft die lepelaar nog of is alle moeite voor niets?

En wat blijkt bij aankomst aan het takkeneiland, de vogel leeft nog en het lijkt dat hij of zij met een poot gekneld zit tussen enkele takken. OK, poot vrijgemaakt, de vogel in

de kartonnen doos gestopt en terugvaren. Dan een telefoontje naar het VOC Malderen, Marc Van de Voorde aan de telefoon met de melding: Kom maar af, dan een rit naar Malderen en opnieuw onderweg de vraag in het hoofd, leeft de vogel nog als we eraan komen, want hoelang lag die vogel daar al? Geen idee...

Blijkt dat bij aankomst de vogel nog alert is, ons zelfs aankijkt, maar ook totaal uitgeput is, en meteen worden de eerste zorgen door Marc toegediend, een darm en 2 spuiten met vloeibare voeding in de keel van de lepelaar, waarvan het grootste deel gelukkig binnenblijft.

Dan terug naar huis, met een klein formuliertje van het VOC in mijn handen: Lepelaar volgnummer 4459.

En dan maar hopen dat het allemaal goedkomt...

Enkele dagen later toch maar even naar het VOC gebeld, in de hoop op goed nieuws.

Franky aan de telefoon, met de melding: geen beterschap, maar de vogel leeft nog...

Weer enkele dagen later, opnieuw naar het VOC gebeld en opnieuw Franky aan de telefoon.

Dit keer met de melding: nog steeds geen beterschap, maar je kan alles volgens op onze website.

Een dag later ingelogd op de website van het VOC Malderen, het volgnummer ingetikt en daar stond het dan zwart op wit: De vogel is gestorven.

Opnieuw gaan er gedachten in het hoofd rond. Het was een adulte vogel, zonder ringen, hoe oud zou die vogel geweest zijn? Voelde die vogel misschien dat het einde nabij was en lag die daarom op het takkeneiland? Veilig voor de vos- die daar immers altijd alert rondzwervt- en dus niet halfdood wil opgepeuzeld worden. We zullen het nooit weten...

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek



Lepelaar in het VOC Malderen – foto: Erik De Keersmaecker



Vloeibare voeding door Marc (VOC Malderen) – foto: Erik De Keersmaecker

Vrijwilligers Natuurpunt Rupelstreek

bemonsteren visbestanden in de Nete

Sinds de lente van 2021 werken vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek aan de bemonstering van de visbestanden in de Schelde en de Rupel. Dat doen ze door in de periode april tot oktober elke maand schietfuisen te plaatsen. De fuisen worden met het laagtij in de rivieren geplaatst en met het laagtij, iets meer dan 24 uur later worden de fuisen uit de rivier gehaald. De gevangen vissen worden gesorteerd per soort, de aantallen worden geteld en de lengte van de vissen wordt opgemeten. Vrijwilligers spelen een cruciale rol in het opvolgen van de visbestanden in de Schelde en haar zijrivieren, dankzij hen kunnen onderzoekers bij het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) uitgebreide en nauwkeurige gegevens over de vispopulaties verkrijgen.

Door de inzet van een breed netwerk van vrijwilligers kan de monitoring van visbestanden frequenter plaatsvinden dan wanneer dit enkel met de reguliere monitoring door professionele onderzoekers van het INBO zou worden uitgevoerd. Met de hulp van vrijwilligers worden veranderingen in de vispopulaties sneller opgemerkt.

Vrijwilligers kunnen het INBO ook sneller informeren bij de ontdekking van nieuwe of invasieve soorten, wat essentieel is voor het behoud van de ecologische balans en om tijdig beheersmaatregelen te nemen. Het is tevens een vorm van Burgerwetenschap die vrijwilligers de kans geeft om actief betrokken te worden aan de wetenschap en aan het behoud van de biodiversiteit.

Woensdag 30 oktober werden voor het eerst schietfuisen in de Nete geplaatst, dat gebeurde aan de Netedijk in Rumst, waar een metalen trap een veilige toegang geeft tot aan de oever van de rivier. Donderdag 31 oktober werden de fuisen uit het water gehaald. De vangst was alleszins opmerkelijk, voornamelijk door de vangst van 3 botten, waarbij het grootste exemplaar een lengte had van bijna 30cm. Tijdens de bemonsteringen in de Schelde en de Rupel worden regelmatig juveniele botjes gevangen, met een maximale lengte van 10cm. Bot is de enige soort platvis, die ook in het zoete water voorkomt. Ze planten zich voort in de Noordzee en na het uitkomen van de eitjes laten de larven zich met de zeestroming meevoeren naar de kust, een deel van de larven migreert daarna naar rivieren zoals de Schelde, Rupel en Nete. Volwassen botten trekken terug naar zee om zich voort te planten en daar voorgoed te blijven.

Uit de fuisen werden eveneens 9 palingen gehaald, met daarbij 8 vuistdikke exemplaren met een lengte van ruim 60cm, waarbij enkele exemplaren al kenmerken vertoonden van schieraal. Dat betekent dat de vissen een witte zilverkleurige buik en een donkere, bijna zwarte rug krijgen.

Palingen die deze kenmerken vertonen, gaan zich verder volvreten tot ze genoeg vet bevatten om de terugreis naar de Sargassozeë aan de overkant van de oceaan te maken. Naast een kleine baars werden ook nog een 10-tal dikkopjes gevangen. Alle gevangen vissen werden nadien terug vrijgelaten in de rivier.

De vangstgegevens worden doorgestuurd naar de databank van het INBO en ingevoerd op de website www.waarnemingen.be

Helpers bij de bemonstering van de schietfuisen in de Nete waren: Gie Wyckmans, Marc Zegels, Ronny Janssens, Ilse De Vlieger en Lore.

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek



Optillen schietfuisen uit de Nete door Gie en Marc – foto: Erik De Keersmaecker



Bot met een lengte van bijna 30cm – foto: Ilse De Vlieger



Paling met kenmerken van schieraal – foto: Ilse De Vlieger

Terugmelding geringde torenvalk

Het gebeurt niet vaak dat we nog iets vernemen van torenvalken, die geringd werden tijdens onze toeren langs torenvalknekstaksten. En als het al eens gebeurt dan is het meestal geen goed nieuws. Zoals het trieste verhaal van torenvalk E475932. Op 17 juni 2021 werd deze vogel als pulli geringd in een nestkast in de Speltenvelden in Schelle. Nauwelijks 3 maanden later, op 18 september kwam deze vogel in botsing met een vertrekkend of aanvliegend vliegtuig op de luchthaven van Orly in de buurt van Parijs. In vogelvlucht een afstand van 297 km van Schelle.

Dan gaat het gelukkig beter met torenvalk E491008, op 1 juni 2023 hebben we deze vogel geringd in een nestkast in de Leroystraat in Liezele. Op 4 januari 2024 kwam de vogel terecht in de netten van een vogelringer in Kluisbergen Oost-Vlaanderen, in vogelvlucht een afstand van 63 km van Liezele.

*Nestkast met jonge torenvalken 17/6/2021 Speltenvelden Schelle
foto: Erik De Keersmaecker*



Cummins-medewerkers helpen met het opruimen maaisel

Op donderdag 26 september mochten we opnieuw een groep Cummins-medewerkers verwelkomen om ons te helpen met het opruimen van het maaisel in de oude vloeibeemd langs de Nete in Rumst.

Het is inmiddels al een stevige traditie, opgestart in 2013 en enkel in 2020 een jaartje onderbroken door het Covid-virus. Dit keer bestond de groep uit 10 mensen, die perfect wisten wat er moest gebeuren en zelfs een stevige stortbui kon hun werklust nauwelijks intomen.

Door het jaarlijks maaien en verwijderen van het maaisel zorgen we ervoor dat het perceeltje tijdens de lente- en zomermaanden een paradijs is voor de typische planten van natte weilanden, terwijl padden, kikkers en woelmuizen er eveneens een geschikt leefgebied hebben.

Team Cummins – foto: Erik De Keersmaecker



Medewerkers Keppel-Seghers aan de slag in het natuurgebied Kleiputten Terhagen

Sinds het nieuwe werkseizoen eind augustus is begonnen in de kleiputten van Terhagen, is er al veel werk verricht. Traditioneel starten we met het maaien van de vele paden die door het gebied lopen.

Zo voorkomen we dat ze dichtgroeien met bramen en geven we andere kruiden en planten de kans om te groeien en te bloeien. Een hele klus, want er lopen wel een paar km aan paden door ons gebied. Gelukkig konden we dit jaar ook weer rekenen op de hulp van Keppel-Seghers. Een 15-tal enthousiaste medewerkers hielpen ons op dinsdag 1 oktober met het opruimen van het maaisel. Met vele helpende handen was die klus weer bijzonder goed geklaard.

*Opruimen maaisel aan nieuwe poel kamsalamander
foto: Maarten Wielands*



Nieuwe wandelborden aan Bos N en Kleiputten Terhagen

Infoborden vragen een regelmatig onderhoud en afhankelijk van de omstandigheden moeten ze ook regelmatig worden vervangen. Ook al omdat de info op de borden verouderd is of omdat er interessante info over bijvoorbeeld Geopark Schelde Delta en Nationaal Park Scheldevallei op ontbreekt.

De nieuwe wandelborden die aan de ingangen van het Bos N aan de Rode Kruisstraat in Boom of de mooie poort De Beukelaer aan de Kardinaal Cardijnstraat in Terhagen werden geplaatst nodigen natuurliefhebbers, wandelaars en recreanten uit voor een bezoek.

Dit kan door kortere wandelingen door het Bos N of langs de kijkpunten in het natuurgebied Kleiputten Terhagen, maar ook door het maken van een langere wandeling die door de oude kleiputten Boom Terhagen, het natuurgebied Kleiputten Terhagen, het landschap van de Kleine Steylen, het park van Boom, het Bos N, de Schorre en langs de oevers van de Rupel loopt.

Nieuw wandelbord ingang Bos N Rode Kruisstraat
foto: Erik De Keersmaecker



Record aantal deelnemers bij rondje Noordelijk eiland

De eerste zaterdag van november was het weer een rondje Noordelijk eiland, de weken voordien hadden zich niet minder dan 11 nieuwe, onbekende deelnemers ingeschreven. Op de parking aan het Tolhuis telden we 22 deelnemers. Niet slecht.

Het weer was prima om vogels waar te nemen: geen wind, geen regen en geen zon. Tijdens de overtocht konden we op de Rupel al kennis maken met een kleine zilverreiger, een blauwe reiger en enkele wintertalingen. Aan de overkant sloten nog eens 10 deelnemers aan, zodat de groep bestond uit 32 deelnemers. Voorwaar een record.

De groep bestond niet alleen uit beginners, maar er waren ook een aantal gevorderde vogelkijkers bij. Gelukkig waren er een achttal personen die een telescoop bij hadden, zodat de vogels goed bekeken konden worden. Er werd dan ook druk gediscussieerd en overlegd. Vogelatlanten en apps werden bekeken om de verschillende kenmerken van de vogels uit te leggen. Praktisch alle eendsoorten kwamen aan bod en ook de reigers en de lepelaar werden druk besproken: wat is het verschil tussen een kleine en een grote zilverreiger, waarom heeft de ene aalscholver een witte borst en de andere niet, hoe kan ik een kokmeeuw in winterkleed herkennen, waarom staan sommige eenden op hun kop in het water, enz. enz. Maar iedere keer werd getracht een antwoord te vinden op de vragen en de waarnemingen. Toen we terug het veer namen, kwam een wulp nog even op de oever paraderen en konden we die vanaf de boot in al zijn pracht bekijken. Niettegenstaande het groot aantal deelnemers, zeker weer een geslaagd rondje Noordelijk eiland.

Vogelkijkwandeling Noordelijk eiland – foto: Nel de Backer



Tekst: Nel De Backer, gids vogelkijktochten omheen het Noordelijk eiland, samen met Jan Sellensslach

Natuurgebied Kelderijlei weer grondig onder handen genomen

Woensdag 6 en donderdag 7 november was de terreinploeg van Natuurpunt weer twee dagen actief in het natuurgebied van de Kelderijlei in Schelle. Zoals elk jaar rond dit tijdstip werd het ganse gebied gemaaid en alle maaisel op een grote hoop gezet voor afvoer. Dit gebeurt dan telkens door de groendienst van Schelle die het afvoert ter compostering. Opmerkelijk dit jaar was de grote hoeveelheid maaisel, dit in tegenstelling tot de twee vorige jaren. Niet verwonderlijk eigenlijk door de bijzonder natte zomer die voor prima groeiomstandigheden zorgde. Getuige daarvan de kattenstaart *Lythrum salicaria* en de grote wederik *Lysimachia vulgaris* die dit jaar manshoog uitgegroeid waren. Naast het machinaal maaien van de graslanden had de terreinploeg ook een stevige klus aan het terugdringen van de bramenopslag, wat met bosmaaiers gebeurt. Door stikstofneerslag uit de lucht afkomstig van overbemesting vanuit de landbouw is het ook duidelijk dat de braam de laatste jaren hier volop van profiteert. Toegegeven als we het natuurgebied in 1996 in beheer kregen van de gemeente Schelle was er ook bramenopslag, maar nooit zo massaal als de laatste jaren. De eerste jaren verschenen er na het maaien telkens twee orchideeënsoorten: Gevlekte orchis *Dactylorhiza maculata* en hondskruid *Anacamptis pyramidalis*. Maar deze soorten lijken nu helemaal weggeconcentreerd te zijn. Het blijft voorlopig dus nog even vechten tegen de bierkaai. Het is ook opmerkelijk dat de bramen overvloedig bladopslag geven, maar amper bloemen en bessen. Dit was de eerste jaren wel andersom. De wetenschapper in mij stelt zich dan ook deze vraag: Gaat de braam onder invloed van zoveel bemesting zich meer vegetatief voortplanten door middel van uitlopers dan door bloemen en bessen?

Opruimen maaisel door ploeg Natuurpunt -foto: Francis Mertens



Tekst: Francis Mertens – conservator Kelderijlei

In deze periode van het jaar is het Broek de Naeyer een topbestemming voor elke natuurliefhebber, voor jong en minder jong trouwens. Op weinig andere plaatsen in de Lage Landen zie je zo'n prachtige natuurbeelden, met erg dichtbij af- en aanvliegende en nestenbouwende aalscholvers.

Vanuit kijkhut Visarend zijn de vogels bijzonder goed te bekijken. Hoe meer de winter naar z'n einde loopt, hoe intenser de beelden worden, met broedende paartjes en om voedsel smekende jongen. De geluiden van die jonge vogels worden dan zeer intens. Maar uiteraard is er nog veel meer te zien..

Kijkhutten Visarend en Aalscholver nodigen je uit om er op z'n minst een half uurtje te vertoeven zonder je te vervelen. Andere opmerkelijke bewoners van het Broek de Naeyer en de Biezenweiden zijn otter en bever.

De kans dat je die dieren te zien krijgt is zo goed als uitgesloten, mits wat geluk en goed kijken zie je waarschijnlijk wel knaagsporen van de bever.

Aalscholver in broedkleed – foto: Fons Van den heuvel



1. De parkeerplaats biedt je al meteen een beeld van een prachtige straatartekening van een otter, gemaakt door straat-art kunstenaar DZIA. Het beeld van dat prachtige dier, dat inmiddels een vaste stek heeft gevonden in het Broek de Naeyer brengt je meteen in stemming voor een deugddoende winterse wandeling.

2. Meteen na je vertrek van de parking bereik je het oude kanaal, en kijk je naar het pittoreske dorpje Klein-Willebroek, met een al even pittoresk kantelbrugje. Voor of na de wandeling kan je op een terrasje genieten, af en toe vertoeven er futen en meerkoeten op het kanaal en schuw zijn ze al helemaal niet.

3. Borden bij de ingang van het Broek de Naeyer vertellen je het verhaal van het gebied en van de vroegere papierfabrieken de Naeyer. Je wandelt over een stevige brug en al meteen kijk je naar één van de talloze vijvers van het natuurgebied. Doorgaans vertoeven daar krak- en slob-eenden, beide soorten zijn vrij makkelijk uit elkaar te houden en in deze periode zijn ze ook op hun mooist. De mannetjes dan toch, want de vrouwtjes zijn soberder gekleed, maar let even op hun snabels, en dan is meteen het verschil tussen beide

soorten merkbaar. Genoeg gekeken, dan wandel je door tot je op een T-splitsing komt en sla je linksaf.

4. Kijkhut Visarend biedt je een weergaloos beeld op een grote kolonie aalscholvers, helemaal rechts in het elzenstruweel. Daar bouwen aalscholvers volop aan hun nesten. Sommige zijn reeds aan het broeden. Tot midden juni is het een spektakel van aan- en afvliegende vogels, die er broeden en hun jongen komen voederen. Op de grote plas kan je eenden, waterhoenen en meerkoeten bekijken, blauwe reigers zijn jaarrond aanwezig, grote zilverreigers tijdens de trekperiode.

5. Op weg naar kijkhut Aalscholver is het uitkijken voor overstekende bevers. Het platgetrapte gras links en rechts van het pad duidt op een wissel. Net zoals mensen hebben dieren gewoonten en gebruiken ze meestal dezelfde paden. Om kijkhut Aalscholver te bereiken moet je even langs een fietspad wandelen en aan de volgende ingang van het Broek de Naeyer meteen naar links wandelen. Vanuit de kijkhut is het opnieuw volop vogels kijken. Tijdens de wintermaanden zijn de mannen wintertalingen, krakeenden, slob-eenden, pijlstaarten, kuifeenden en tafeleenden op hun mooist. Heb je een verrekijker

bij, speur dan onderaan de rietkragen af, misschien zie je wel een roerdomp.

6. Door een berkenstruweel en een open weiland bereik je de Biezenweiden. In deze periode van het jaar is het er wel vrij stil. Alhoewel, de roep van grote bonte specht wordt steeds intenser zodra de winter naar de lente gaat nijgen. Kleine bonte specht is hier eveneens aanwezig. Het vroege voorjaar is de beste periode om hun roffel te horen. Met de aankoop van ruim 20 ha natuurgebied in de Biezenweiden werd Natuurpunt eertijds in Willebroek stevig op de kaart gezet. Je verlaat nu het eikenbos en wandelt door lager struweel. Hier werden Canadapopulieren gerooid, momenteel evolueert dit perceel naar een meer natuurlijk broekbos.

7. Dit plekje vlakbij de Zwarte beek gaat je ongetwijfeld kunnen bekoren. Een lange bank nodigt je uit om hier even te vertoeven, met een prachtig zicht op de Zwarte beek, metersbrede rietlanden en helemaal in het oosten het torentje van het kasteel den Bocht. Even rondkijken en je ontdekt beslist enkele glijsporen van bevers. Bevers laten zich graag in het water glijden en ze gebruiken dezelfde plekken om uit te water te klimmen. Misschien ontdek je in de glijsporen wel enkele pootafdrukken.

8. Op weg naar dit kijkpunt moet je even uitkijken, bij een T-splitsing wandel je rechtdoor tot aan een houten bruggetje, dat je opnieuw in het Broek de Naeyer brengt. Met aan je linkerkant een brede en lange vijver. Doorgaans vertoeven hier altijd wel krakeenden en slob-eenden.

9. Tijdens je wandeling langs de Rupeldijk hoef je je zeker niet te vervelen. Veel kans dat je in de rietlanden van het schor plots een explosieve zang hoort. Als dat zo is, dan heb je een Cetti's zanger gehoord. De vogel zien lukt je waarschijnlijk niet. Cetti's zangers zijn pas sinds een 15-tal jaar vrij algemeen in de Lage Landen. Opmerkelijk is dat Cetti's zangers hier ook tijdens de wintermaanden vertoeven. Kijk met laagtij ook naar de slikplaten van de Rupel, dan zie je zeker enkele wintertalingen, deze kleine eendensoort is nu op z'n mooist, dubbel zo groot is de bergeend.

Otters in het Broek de Naeyer

Medewerkers van provincie Antwerpen werken intensief aan het monitoren van otter en bever in het Broek de Naeyer met meerdere wildlife-camera's. Met bijzonder hoopvolle, ook verrassende resultaten en waarnemingen van meerdere otters, ook op onverwachte plaatsen. Sommige van die plaatsen werden bij toeval ontdekt, onder meer tijdens winter 2023-2024 toen er tijdens enkele korte sneeuwperiodes sporen van otters werden gespot in een laagje sneeuw op een bevroren vijver in het Broek de Naeyer. Meteen leverde dat meer info op over het gedrag van de otters, de routes die ze volgen en waar ze rusten.

Wil je graag meer te weten komen over het leven van de otter en de bever, dan is de brochure: Otters en bevers op het spoor een handige hulp. De huidige brochure nodigt je uit voor een bezoek aan het Blaasveld Broek, enkele kilometers hier vandaan, ideaal om er met de kinderen naartoe te trekken.



Lengte: 4,7 km

Start

Parking Oostvaardijk/Heindonkstraat in Klein-Willebroek

Toegankelijkheid

Het hele jaar door op de paden. Stevige schoenen zijn een aanrader. De paden zijn niet geschikt voor rolstoelgebruikers. In het Broek de Naeyer zijn wandelaars met honden niet toegelaten.

Openbaar vervoer

De Lijn: halte Boom Markt, ongeveer 700 m van vertrekpunt.
NMBS: Station Boom, op ongeveer 1,5 km van Klein-Willebroek.
Veerdienst Boom – Klein-Willebroek: de veerboot vaart op het uur en het halfuur, niet om 12u30.

Eten en drinken

In Klein-Willebroek zijn er diverse eetcafés.

Partners

Broek de Naeyer is eigendom van de provincie Antwerpen en wordt beheerd door het beheersteam Provinciale Groendomeinen - regio Mechelen.

Algemene info

Gebiedsfolder De Biezenweiden Willebroek (Natuurpunt).
Brochure Speuren naar bevers en otters (Regionaal Landschap Rivierenland).

Website Natuurpunt Rupelstreek – Ontdek de Natuur:
www.natuurpunt.be/rupelstreek



Koereiger – foto: Luc Meert



16/11/2024: uit twee bovennatuurlijke topevenementen langs de Schelde kies ik het meest poldereske event. "Life on mars" neurënd spuwt Scheldeveerboot Jan Van Eyck me geruisloos in het Bazelse oeverslijk, samen met 25 deelnemers aan de vogelcurusus van Natuurpunt Rupelstreek.

Terwijl goedgehumte snotapen de Antwerpse Scheldekaaien tooien in afwachting van de stoombootlanding van Sinterklaas, stuteren groepjes koereigers enthousiast over de 51e breedtegraad in de gansrijke polders van Bazel en Rupelmonde. Ofschoon laatstgenoemde opmerkelijk mag zijn, hebben deze beweeglijke witte speldenkopjes in het groene polderdecor evenveel bekijks als een uitgewrongen vod nu een onaangekondigde visite van een zeearend de onversneden aandacht wegkaapt. Terecht, dat wel, toch paste de hardnekkige aanwezigheid van groepjes koereigers nooit eerder in een willekeurig rijtje aan door-deweekse polderattracties.

Tuttefrut en gibbonarmen, toch lenige en rekbare items, plooiën zich bij voorbaat al in een pijnlijke grimas mochten zij eenzelfde extreme facelift moeten doorstaan als de noordelijke flanken van het verspreidingskaartje van dit pionierende bosje pluimen uit mijn meest bejaarde vogelgidsen. Continentaal imperialisme is deze runderstalkende reiger allermint vreemd! Wablieft?

Van oorsprong insecten kauwend op het Afrikaanse continent, roept geen zee of oceaan de geografische nieuwsgierigheid van deze weinig watergebonden weidestruiner een halt toe. Eerst werd, vanuit Afrika, vanaf de jaren 1930-1940, de grondvesten gelegd voor de kolonisering van Zuid- en Noord- Amerika. Later werd, vanuit Zuid-

Spanje, de gong geluid als kick-off van een onverdroten noord- en oostwaartse putsch die de reiger al tot in het noorden van Scandinavië bracht.

Een belangrijk 'basiskamp' voor de diaspora van de koereiger werd in de Zuid- Franse Camargue opgezet. Vanaf het eerste broedsucces eind jaren 1960 knalde deze prachtige regio zich tot explosieve lanceerbasis voor de oranjevlekkige witte sprinkhaanplukker. Heel West-Europa, inclusief Groot-Brittannië, ging voor de broedsuccesbijl. Tot op heden werden nog geen sprinkhanen op de maan genoteerd, maar als het gebeurt ... De benaming 'koereiger' gaat terug tot de oude Latijnse benaming (*Bubulcus ibis*) wat staat voor 'ossendrijver'. De kleine, geblokte reiger (thans *Ardea ibis*) trippelt graag in de hoefsporen van runderen in de hoop wat opgeschrikte insecten te kunnen opschareren. Erg plezierig om te observeren. Alsof één of andere kwajongen een koereiger-magneet onderhuids de herkauwers heeft aangebracht. Sporadisch rijdt hij ook mee op een donzige runderrug en is het plaatje compleet zoals een perfecte symbiose tussen bladluis en mier, tussen anemoonvis en zeeanemoon, tussen Gaston en Leo... De fraaie crèmekleurige "Blonde d'Aquitaine"-

koeien van het Noordelijk eiland te Wintam kijken er inmiddels niet meer van op! Kieskeurig qua habitat is hij niet.

Moerasgebieden laat hij niet links liggen, maar het vaakst is hij te vinden in insectenrijke weides. Tussen runderen, waar hij voornamelijk zorgt voor natuurlijke selectie van sprinkhanen, maar ook kevers, muisen, wormen en alles wat in zijn bek past. Gebroed wordt in kolonievorm, maar ook dutten gebeurt samen.

Inmiddels is deze zuidelijke runderjockey, na de blauwe reiger, de talrijkste reigersoort in West- Europa. Ook in en nabij de Rupelstreek gooien de aantallen koereigers grote ogen. Het lijkt wel alsof de vogels voorgeprogrammeerd zijn om jaarlijks met zijn allen tegelijkertijd aan een onzichtbaar laken te sleuren waarmee de bakens van het territorium noordpoolwaarts worden verplaatst. Blijft de koereiger oprukken, moet het eland op Scandinavische verkeersborden zich toch zorgen beginnen maken... In de Rupelstreek lijkt het dier een vaste waarde geworden. Met groepen van meer dan 20 ex. wanen we ons in Andalusië. Zeker nazomer en najaar lijken verdienstelijke momenten om hen gade te slaan. Ook onze gematigde winters vormen geen struikelblok. Volg deze boeiende evolutie op de voet via <https://rupel.waarnemingen.be/>.

De noordelijke exodus heeft verschillende oorzaken. Om het simpel te stellen: de koereiger is een warmte minnend koeienvriendje! Kijkt u even flink om zich heen, tot ver buiten de landsgrenzen. Wanneer én de veestapel zich uitbreidt om de wereldwijde vraag naar vleesconsumptie te stillen én onze planeet opwarmt door een overvloed aan oogkleppen nabij kolossale fossiele brandstofbronnen, is het broodje sprinkhaan voor de koereiger snel gebakken. Een wijziging van deze patronen lijkt niet meteen voor morgen.

Nog eventjes en zelfs de maan is maar een tussenstapje in de expansiedrang van deze kwieke koeienschaduw wanneer ze behendig vliegjes zullen wegpikken achter de flaporen van marsmannetjes. David Bowie zaliger had het moeten meemaken.

Tekst: Wouter Van Assche - Vogelwerkgroep Rupel



Koereiger in de polder van Niel – foto: David Van den Broeck

Vrijdagavond 11 oktober werd in een bijna propvol Natuur.huis de Paardenstal de aftrap gegeven van een nieuwe langlopende vogelkijkcursus. Een jaar lang worden de 32 deelnemers, netjes verdeeld over 16 mannen en 16 vrouwen, ondergedompeld in de indrukwekkende vogelwereld. Tijdens de eerste van 12 info-avonden stond Peter Hofman garant voor enkele uurtjes en vele weetjes over vogels en het vogels kijken.

Start cursus Vogels kijken in Natuur.huis de Paardenstal – foto: Erik De Keersmaecker



Vogels kijken in het Groot Rietveld – foto: Erik De Keersmaecker

Zaterdag 19 oktober gingen de deelnemers en gidsen op stap in enkele van de beste vogelkijkgebieden op de Antwerpse Linkeroever. Daarbij stonden tijdens de voormiddag bezoeken aan het Groot Rietveld en de Rietmoerassen Kallo op het programma, met wellicht als het meest bijblijvend moment minutenlang prachtige beelden van baardmannetjes.

Voor de picknick konden we terecht in café de Poldervriend in Kallo. Na de middag stonden er stops aan Drijdijck, Putten Weiden, Doelpolder Noord en het Paardenschor op het programma. Afsluiten deden we op de dijk van het nieuwe overstromingsgebied Hedwige-Prosperpolder op de grens tussen België en Nederland en daar waren het wellicht de vele honderden goudplevieren en bonte strandlopers die verrekijkers en telescopen in hun richting deden kijken. Met een groepje cursisten was het achteraf nog leuk napraten in het gezellig dorpscafé den Angelus in Prosperdorp. Donderdagavond 8 november was het de beurt aan Wouter Van Assche, om tijdens info-avond 2 beelden van een indrukwekkende reeks wintervogels te tonen, begeleid met deskundige verhalen.

Vogels kijken Hedwige-Prosperpolder – foto: Erik De Keersmaecker



Zeearend – foto: John Van Wesemael



Dagexcursie 2 bracht ons tijdens de voormiddag naar de polder van Bazel en omheen de wondermooie Rupelmondse kreek. Meteen na de start werd er reeds van op de veerboot uitgekeken naar een pleisterende zeearend. Sommigen konden al een glimp opvangen, maar de meesten zochten vruchteloos naar een vliegbeeld ergens in de verre luchten. Het geluk was ons echter goed gezind en bij het terugwandelen langs de Scheldedijk was het volop genieten, inclusief prachtige vliegbeelden van de zeearend, in Nederland soms ook vliegende deur genoemd.

Uit camerabeelden bleek dat de vogel aan de rechtse poot een rode kleurring droeg. Even werd gedacht dat het mogelijk dezelfde vogel was die op 11 november in de omgeving van Doel was waargenomen. Maar dat betrof een 2de kalenderjaarvogel die op 6 juni 2023 als pulli werd geringd aan het Markiezaat bij Bergen-op-Zoom. Terwijl de vogel, die ons minutenlang in vervoering bracht, subadulte 4de jaarvogel was.

Tijdens info-avond 3 was het opnieuw de beurt aan Wouter om de deelnemers mee te nemen in verhalen en beelden van meeuwen en sternen.

Zaterdag 14 december stond de bustocht naar Oostende en de Uitkerkse polder geprogrammeerd, de eerste in een reeks van vijf. Stap voor stap wordt zo de kennis van de soorten opgebouwd en worden de deelnemers steeds betere vogelkijkers. Vogels kijken is immers een steeds voortdurend leerproces, en tijdens elke info-avond en elke excursie leert men wel wat nieuws.

Tekst: Erik De Keersmaecker

Dit najaar hadden we op ons programma verschillende activiteiten staan, die de interesse van onze leden en sympathisanten konden dragen.

Op de **paddenstoelwandelingen** dd 27 oktober in het Cleydaelbos kwamen zo maar eventjes een 70 mensen opdagen. Teveel om door 1 gids boeiend te kunnen brengen. Jeroen en Astrid deelden ca 45 mensen op in 2 groepen in de voormiddag en Jeroen gidste een bijkomende wandeling voor de rest van de ingeschrevenen in de namiddag. Er werden zomaar eventjes 36 paddenstoelsoorten waargenomen, waaronder de biefstukzwam, de gordijnzwam en het gestreepte nestzwammetje. Alle andere waarnemingen kan u terugvinden op www.waarnemingen.be



Joeri leert ons samenleven met de steenmarter – foto: Luk Smets

Een mooie opkomst was er ook voor het **zwerfvuil ruimen** in het kader van de actie Adopteer een berm. Ronny kon samen met 9 volwassenen en 6 kinderen een propere Cleydaellaan achterlaten na het vullen van 6 zakken zwerfvuil en heel wat andere rommel. Deze actie blijft broodnodig!



Behaagactie: goed voor streekeigen groen en diervriendelijke tuinen

En om het jaar af te sluiten genoten we – in een samenwerking met VELT – op 2 december van de **film Onder het maaiveld**. Ca 75 mensen kwamen afgezaakt naar Chalet de Hamer en keken vol bewondering naar de fantastische wereld die zich onder het grondoppervlak kan afspelen.

Ook in 2025 willen we met hetzelfde elan verder gaan om u een fijn en gevarieerd aanbod te geven aan activiteiten. In onze agenda kan je zien waarvoor we u de komende maanden allemaal uitnodigen. Zeker welkom!



Gordijnzwam – foto: Jo De Coninck

Twee weken later verwelkomden we Joeri Cortens in d' Open Plek om meer te vernemen over de **steenmarter**. Een volledig gevulde zaal (we hadden jammer genoeg enkele mensen moeten weigeren). Joeri gaf goede info over de verschillende kleine zoogdieren: wezel, fret, bunzing, steen- en boommarter en uiteraard een aantal nuttige tips om overlast te beteugelen.



De "oogst" na 1,5 uur zwerfvuil ruimen – foto: Jan Eulaers

De **Behaag Natuurlijkactie** blijft – na 30 jaar! – toch een goede actie voor de natuur. In Aartselaar bestelden 26 klanten bomen, struiken en klimplanten: goed voor 773 stuks die de Aartselaarse tuinen kunnen verfraaien en zo belangrijk zijn voor vogels, insecten en kleine zoogdiertjes.



Onder het maaiveld – foto: Francis Mertens

Als je inschrijft voor activiteiten bij Natuurpunt Aartselaar zal je op je mailadres op regelmatige basis (ca 1 x per maand) onze last minute berichten (Natuurflits) ontvangen met info over onze werking en activiteiten. Wens je deze berichten niet te ontvangen, dan kan je uitschrijven onderaan in de Natuurflits.

Poelen in De Reukens – foto: Luk Smets



08.02

Zaal Belle Vue

WINTERWANDELING EN FEESTELIJK KAASBUFFET!

Natuurpunt Aartselaar heet je welkom! Als Natuurpunt Aartselaar houden we de Aartselaarse (en de Vlaamse) natuur in ons hart. We beleven die natuur samen met jou via natuurstudie-activiteiten, beschermingsprojecten, cursussen en uitstappen. Natuurpunt Aartselaar wordt gevormd door mensen zoals jij en wij, die zich betrokken voelen met hun omgeving en aan hun kinderen en kleinkinderen een boeiende leefomgeving willen doorgeven. Voor onze jaarlijkse ledenbijeenkomst combineren we een winterse wandeling met een gezellig kaasbuffet.

zaterdag 8 februari, om 14.30 u

We verwelkomen je graag om 14.30 u aan Café Belle Vue (hoek Reetsesteenweg/Oever), Aartselaar. We wandelen naar De Reukens, waar we je info geven over het beheer en over het poelenplan. Voorzie goede wandelschoenen en warme kledij! Liever geen wandeling? Dan is de afspraak tussen 16.45 u en 17 u in Zaal Belle Vue. Na de wandeling (ca 2.15 u) genieten we van een aperitief en smullen van een kaasbuffet, verzorgd door Kazen Tim uit Hemiksem en een lekker dessert. We maken ook tijd vrij om kort terug te blikken op 2024. En we laten je ook al eens "proeven" van ons verder aanbod in 2025. Een extraatje is een korte fotoreportage van een schitterende natuurreis.

Dit alles bieden we je aan voor 19 euro per persoon.

Natuurpunt Aartselaar verwent je met gratis aperitief en 1 koffie/thee. Dranken (wijnen, bieren en frisdranken) worden ter plekke afgerekend.

Stap 1: Inschrijven noodzakelijk - ten laatste 4 februari - bij Ria Thys, ria.thys@telenet.be – 0476/33 79 36

Stap 2: Het deelnamebedrag storten op de rekening van Natuurpunt Aartselaar BE07 5230 8080 0166 met als mededeling: "Kaasbuffet"

WELKOM !!!

16.02

Cleydaellaan en Cleydaelbos/ Zinkval

ADOpteER EEN BERM - ZWERFVUIL RUIMEN

Natuurpunt Aartselaar heeft een goed werkend zwerfvuilteam. In het kader van "Adopteer een berm" ruimt het team 5 x per jaar de berm langs de Cleydaellaan en de Zinkval. Bij een mooie opkomst van ruimers nemen we ook het natuurgebied Cleydaelbos erbij.

Deze actie blijft broodnodig, indien we onze gemeente zuiver willen houden...

zondag 16 februari, van 10 u tot 11.30 u

We roepen jong en oud op om mee te komen helpen bij onze zwerfvuilactie...!!! Afspraak om 10 u op de parking aan Zinkval.

Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden. Wij zorgen voor zakken en grijpers.

Deelname melden bij Ronny Verelst: ronnyverelst@telenet.be – 0475 58 55 70

19.02

De Reukens

OP ZOEK NAAR STEENUILTJES

We gaan dit voorjaar weer met alle geïnteresseerden op zoek naar steenuilen. We deden dat enkele jaren geleden ook al. We willen de vogels opnieuw inventariseren en kijken of ze Aartselaar nog appreciëren als woongebied.

Stenuilen leven in weilanden met knotwilgen, boomgaarden en parken of woongebieden waar ook hagen en bosjes zijn. Ze hebben een territorium van ca. 30 ha.

In het vroege voorjaar begint de baltsperiode en mannetjes lokken vrouwtjes met een specifieke roep. Zo kunnen ook wij horen en zien waar ze zich bevinden.

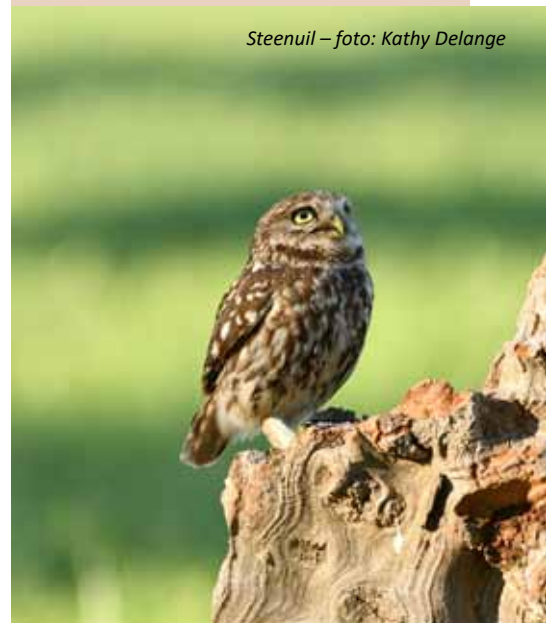
woensdag 19 februari, van 19 u tot 21 u

We inventariseren 's avonds, want steenuilen slapen overdag! We geven je zeker heel wat mondelinge informatie over steenuilen, de kleinste uilensoort in Vlaanderen.

Mensen die graag mee komen speuren, zijn welkom op woensdag 19 februari halverwege de Leeuwerikenlaan om 19u. Vandaar wandelen we via het geasfalteerde pad naar De Reukens. Meebrengen: voorzie warme kledij en eventueel een pillamp.

Bij twijfel of de tocht doorgaat, best even bellen naar Luk Smets, 0477 66 94 32 - want bij slecht weer dienen we een andere datum te bepalen.

Stenuil – foto: Kathy Delange



23.02

Kalmthout

DAGUITSTAP: ARBORETUM EN HEIDE-WANDELING

De winterperiode is voor Arboretum Kalmthout een bijzondere tijd. De toverhazelaars zijn werkelijk betoverend. Ze bloeien ongeacht koude of sneeuw met gele, oranje en rode bloemen op de kale takken en verspreiden een krachtig maar heerlijk zoet parfum doorheen de hele tuin.

We bewonderen – onder leiding van een gids van het Arboretum – de winterbloeiers en de toverhazelaars in de wintertuin. Na de lunch trekken we warm ingeduffeld de Kalmthoutse Heide in voor een verkwikkende wandeling in het prachtige gebied in wintertooi. De Kalmthoutse Heide is één van de oudste en grootste natuurreservaten van Vlaanderen. Het is een zeldzaam relict van het eens zo uitgestrekte Europese heidelandschap. De “achtertuin van de Antwerpenaren” heeft zich in de voorbije jaren ontwikkeld tot een echte publiekslieveling.

zondag 23 februari, van 9.30 u tot 17.30 u

We vertrekken stipt om 9.30 u aan 't Spant, Boomsesteenweg 335 Wilrijk en zullen daar terugkeren omstreeks 17.30 u. Wandelaafstand in heide: ca 6 km.

We lunchen in de cafetaria van het Arboretum, waar je je meegebrachte picknick kan opeten, maar ook een dagsoep of een warme snack kan aankopen. Drank dient wel afgenomen te worden van de cafetaria.

Inschrijven noodzakelijk (er kunnen 25 personen meegaan) ten laatste 20 februari bij Ria Thys, ria.thys@telenet.be.

be met opgave van volledig adres en telefoonnummer.

Deelnameprijs: 10 euro per persoon (onkosten inkom en gids Arboretum). Heb je een Museumpas? Dan betaal je 2,50 euro. Opgelet: vergeet je Museumpas niet!

Na je inschrijving zal je een verzoek tot betalen krijgen.

Rij je graag mee? Laat dit weten. Jeervoerskosten betaal je aan de chauffeur (10 eurocent/km)

Meebrengen: warme, winddichte kledij, stevige wandelschoenen, eventueel: picknick.

Deze uitstap is een samenwerking tussen Natuurpunt Hobokense Polder en Natuurpunt Aartselaar

02.03

Solhofpark

WANDELING: DE NATUUR ONTWAAKT

Wil je graag samen met ons ontdekken welke bloemen en planten al uit hun winterslaap zijn ontwaakt? Of vraag je je af wie die eerste vliegende insecten zijn? Ont(k)waken de eerste kikkers nu al, of vinden ze het nog wat koud? Welke vogels zijn er al terug uit het zuiden, en zijn onze wintergasten al vertrokken? Zoveel vragen, en nog veel meer proberen wij te beantwoorden op deze wandeling in het Solhof.

zondag 2 maart, van 10 u tot 12 u

Afspraak om 10 u op de parking van het Gemeentelijk Sportcentrum in Aartselaar. We wandelen naar en door het Solhofpark; tegen 12 u zijn we terug op de vertrekplaats.

Deelname is gratis, maar wel **inschrijven per mail**: joentouch@hotmail.com

05.03 en 12.03

Chalet De Hamer

KLIMAATLEZINGEN: HOE MAAK IK MIJN TUIN KLIMAATVRIENDELIJK?

De problemen voor het milieu lijken immens, stijgende temperaturen, dalende biodiversiteit, dalende voorraden drinkwater, dan weer water te kort, dan weer overstromingen, om nog te zwijgen van CO².

Zo groot dat "Jan met de pet" denkt dat het boven zijn petje gaat, maar niks is minder waar.

Ieder van ons met een tuin, een linker- en rechterhand en enkele honderden euro's kan al veel veranderen ten gunste van het milieu. Hoe? Op de interactieve en laagdrempelige lezingen van Dirk Jacobs, Veltdocent, krijg je allerlei kleinschalige oplossingen aangeboden, die met wat handigheid zelf uit te voeren zijn in jouw tuin.

Kom zeker even luisteren en stel al je vragen waar je mee zit voordat je aan de slag gaat bij jou thuis.

KLIMAATVRIENDELIJKE GEVELTUINTJES & VOOR- en ACHTERTUINEN

woensdag 5 maart

Door je tuin te ontharden en/of een geveltuin aan te leggen sla je drie vliegen in één klap. Je vermindert de warmteopslag, je bevordert de waterinfiltratie en verhoogt de biodiversiteit. Combineer je dit met het verharderen enkel daar waar nodig is én zorg je voor een goede wateropvang zodat je regenwater hergebruikt? Dan maak je van je (voor)tuin een mooie klimaatvriendelijke tuin waar het fijn vertoeven is.

VERANDER JE GRASPERK IN EEN OASE VOOR INSECTEN EN VOGELS

woensdag 12 maart

De tuin vormt een verlengde van ons huis. Vaak kiezen we voor een grasperk. Maar zo'n grasperk (of een deel ervan) kunnen we ook omtoveren in een plek voor vlinders, bijen, vogels en andere diersoorten. Een plek waar het heerlijk is om in te liggen en die mooi is om naar te kijken voor jezelf en je (klein)kinderen. Verder krijg je tips om je tuin om te vormen tot een 'klimaatbestendige tuin'. Voor ervaren groene vingers maar ook voor starters.

woensdagen 5 en 12 maart, van 19.30 u tot 22 u

De lezingen gaan door in Chalet De Hamer, Della Failllelaan 21 Aartselaar (parkeren op parking van het Cultureel Centrum)

Winterwandeling op de Kalmthoutse Heide – foto: Luk Smets



Uren: 19.30 u tot 22 u (deuren om 19.15 u)

Stap 1: Inschrijven noodzakelijk bij Ria Thys, ria.thys@telenet.be – 0476/33 79 36

Deelnameprijs:

- 5 euro per les voor leden van de Gezinsbond, Natuurpunt en Velt
- Niet-leden betalen 8 euro per les

10% korting voor wie de beide lessen volgt:

- Leden Gezinsbond – Natuurpunt en

Velt: 9 euro

- Niet-leden betalen dan 14,50 euro.

Stap 2: Dit bedrag storten op de rekening van Gezinsbond Aartselaar: BE73 7895 5220 5860 met als mededeling: “Klimaatlezing” + Datum/Data dat je aanwezig zal zijn.

Deze lezingen vormen een samenwerking tussen Gezinsbond Aartselaar, Natuurpunt Aartselaar en Velt Zuid-Antwerpen.

Maak je tuin klimaatvriendelijk



Vacature

Word jij onze nieuwe medewerker (m/v)?

Je bent gepassioneerd door natuur
Je bent een creatieve en praktische organisator
Misschien ben je natuurgids, bioloog, ... en wil je jouw “diploma” in de praktijk brengen

Je wil een wandeling of uitstap in onze regio of in een verdere regio praktisch samenstellen (uiteraard kunnen we je daarbij ondersteunen) Je brengt zo Natuurpuntleden met liefde voor de natuur samen en bezorgt hen een leuke halve of hele dag



Wat bieden wij jou aan?

Op termijn meedraaien in onze vrijwilligersploeg
Je leert Natuurpuntleden met gelijke interesses als die van jou beter kennen
De kans om je organisatorische skills verder te ontwikkelen
Je kan rekenen op dankbaarheid van de andere vrijwilligers en van de deelnemers. En vooral ... de natuur vaart goed bij jouw initiatieven. Interesse? Meer info? info@natuuraartselaar.be

We nemen afscheid van ons bestuurslid Jan Eulaers. Bijna 20 jaar was hij de zorgzame medewerker. Jan is deze zomer 75 geworden ... het moment waarvan hij altijd zei: dan stop ik. **Dankjewel, Jan, voor jouw inzet.** Geniet van het leven en allicht zullen we jou nog blijven zien ...

Beste lezer, heb jij een hart voor de natuur? Heb je nog wat vrije tijd? Wil je mee opkomen voor een aangename natuur in Aartselaar? Heb je zin om in onze ploeg mee te werken volgens jouw tijds mogelijkheden?

We verwelkomen je graag. “We” dat zijn onze “jonkies”: Astrid, Jeroen en Kurt. En onze iets oudere vrijwilligers: Dirk, Luk en Ria.

Lees zeker eens bovenstaande vacature en als je de kriebels voelt om als vrijwilliger erbij te zijn, **neem zeker contact op!**

Braakballen pluizen – foto: Ria Thys

Voor kinderen, ouders of grootouders

SNUIT

Snuut is het buitenpretloket van Natuurpunt. We nemen kinderen en (groot) ouders mee op pad. Naar buiten, om natuur te beleven. Met het Snuutlogo herken je dadelijk onze kinderactiviteiten.

19.03

**Jeugdhuis De Leonaar
Gemeentelijk Sportcentrum**

BRAAKBALLEN VAN UILEN PLUIZEN

Wil jij weten welke uilen in Aartselaar leven? En wat eten uilen?

Een uil eet vooral muizen. Hij eet ze met huid en haar op! Zijn maag kan de botjes en haren niet goed verteren, daarom spuugt de uil deze als een harige bal (braakbal of uilenbal) uit. Spannend!

Jij mag vandaag met allerlei gereedschap (pincet, tandenborstel, zoekkaart, loupe, ...) zo’n uilenbal onderzoeken. En jouw oma/opa/mama/papa zal jou zeker wat willen helpen daarbij. En met de botjes maak je een mooi “schilderijtje”.

woensdag 19 maart, van 14 u tot 16 u

Deelnameprijs: 3 euro per kind voor leden van Natuurpunt en Gezinsbond. Niet-leden betalen 4 euro per kind. Hierbij is een drankje inbegrepen. Ter plekke afrekenen.

Afspraak in het Jeugdhuis De Leonaar, Gemeentelijk Sportcentrum, Kleistraat 204 te Aartselaar

15 kinderen tussen 7 en 12 jaar, vergezeld van een (groot)ouder, kunnen deelnemen.

Info en verplicht inschrijven: Ria Thys, 0476 33 79 36 - ria.thys@telenet.be

Deze workshop is een samenwerking tussen Natuurpunt Aartselaar en Gezinsbond Aartselaar



Bekijk alle activiteiten op www.natuuraartselaar.be

Niel

NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

Natuur.huis de Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat en is ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266. Of vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 volgen. In de periode januari/april enkel de eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u

Info: 0486/105.080 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

04.01 – 01.02 – 01.03

Schelle/Wintam

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Elke maand maken vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel een vogelkijk-wandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken. Het aantal deelnemers wordt beperkt, **meld dus vooraf je deelname** via: debacker-vanlinden@telenet.be

zaterdag 4 januari, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u.

Volgende datums: 1 februari, 1 maart en 5 april

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

11.01

Rupeldijk Wintam

KAPPEN STRUWEEL OP HET NOORDELIJK EILAND

Om de bekikbaarheid van de poelen en plassen optimaal te houden moet er af en toe wat struweel gekapt worden. Helpers zijn erg welkom, vooral om afgezaagde takken te versjouwen.

Belangrijk: vrijwilligers die werken met een kettingzaag moeten verplicht gebruik maken van veiligheidskledij: zaagbroek, veiligheidsschoenen, veiligheidshandschoenen en veiligheidshelm.

zaterdag 11 januari, van 9u15 tot 12u

Rupeldijk Noordelijk eiland, ter hoogte van de betonnen blokken.

Hou er rekening mee, dat als je met de auto komt, je niet op de dijk mag rijden en best parkeert aan de parking oude sluis. Bereikbaar via de Nijverheidstraat en Oude Sluisstraat.

Of je neemt de veerboot van 9u aan de

Rupeldijk in Schelle en wandelt links op de dijk tot de plaats van afspraak.

18.01

Temse

BOOTTOCHT OP DE SCHELDE EN DE RUPEL - DE BOOT ZIT VOL

Vandaag kan je opnieuw genieten van de natuurpracht van de Schelde en de Rupel. We kijken naar overwinterende vogels langs onze rivieren, de slikken en schorren met de typische rietlanden, het landschap, de dorpen langs de rivieren, oude steenbakkerijsites en aanlegplaatsen.

zaterdag 18 januari, 10u45 tot 15u45

Wilfordkaai Temse, parkeren Vlietpark Kasteelstraat, parking Consciencestraat of aan AC De Zaat, Nagelheetmakerslaan, allemaal op wandelafstand van de Wilfordkaai.



Kleine zilverreiger – foto: Luc Meert

25.01

Rumst/Walem

VOGELS KIJKEN GGG BATTENBROEK/ GROTE VIJVER

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en de Grote Vijver en omheen het GGG Battenbroek. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 25 januari, 9u tot 12u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, met de fiets bereikbaar via de Netedijk.

Kom je met de auto, dan best het achterwegje (bord Natuurpunt) in de Kerkstraat, recht tegenover de Schoolstraat volgen en parkeren ter hoogte van de visvijver.

Meebrengen: verrekijker, een vogelgids en eventueel een telescoop.

Meld je deelname vooraf:
debacker-vanlinden@telenet.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

01.02

Niel

BRAAKBALLENPLUIZERS WELKOM!

De voorbije maanden hebben we intens gewerkt aan het onderhoud en uitkuisen van een 20-tal bewoonde kerkuilnestkasten, de braakballen werden netjes verzameld per locatie. Van elke locatie werden een 50-tal braakballen in plastic zakjes gestoken. De braakballen uit die zakjes gaan we vandaag uitpluizen en de schedeltjes op naam brengen. Op die manier leveren we weer een stevige bijdrage aan de verspreidingskaartjes van kleine zoogdiertjes in onze regio.

zaterdag 1 februari, 14u tot 17u

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268.

Ben je kandidaat braakballenpluizer, stuur een berichtje:

info@natuurpuntrupelstreek.be

02.02

Niel

VOLG DE GIDS

Zin in een heerlijke winterse wandeling in de prachtige natuur van Walenhoek? Trek je wandelschoenen aan en ga mee op stap. Achteraf kan je in het Natuur.huis nagenieten met een warm of koud drankje.

zondag 2 februari, 13u30 tot 16u

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268.

Zin om mee te gaan, **meld je deelname:**
chris.deranter@gmail.com.

15.02

Zuid Holland/Schouwen-Duiveland

BUSTOCHT: WINTERVOGELS IN ZUID-HOLLAND EN SCHOUWEN-DUIVELAND

We rijden rechtstreeks naar het Oudeland van Strijen, een landschap met oude historische graslanden. Daar maken een we vogelkijkwandeling door een eeuwenoud landschap. Na de middag bezoeken we Battenoord, een pittoresk haventje, waar we een groep flamingo's kunnen bekijken. Vooraleer we richting



Schouwen rijden houden we nog een stop aan de Scheelhoek en de Brouwersdam. De vogelkijkdag afsluiten doen we in de Prunjepolder. Een verrekijker is onmisbaar vandaag. Zorg ook voor warme kledij, een picknick en breng ook stevige stapschoenen mee.

zaterdag 15 februari, van 7u30 tot 19u30

parking Rupelkerk (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom

Stort 23 euro (volw.) of 10 euro (-16 jarigen) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek.

Mededeling: Bustocht Zuid-Holland/Schouwen-Duiveland, telefoonnummer en emailadres. Meer info: info@natuurpuntrupelstreek.be

21.02

Niel

VOORDRACHT – INSECTEN ETEN

Waarom zou men insecten eten? Om hun voedingswaarde, want insecten zijn rijk aan eiwitten, vitamines en mineralen zoals ijzer, calcium en zink. Om hun duurzaamheid, want insecten hebben aanzienlijk minder land, water en voedsel nodig dan traditioneel vee, wat ze tot een milieuvriendelijke keuze maakt. Insecten kunnen een belangrijke rol spelen in het voeden van de groeiende wereldbevolking door hun hoge voedingswaarde en lage ecologische voetafdruk.

vrijdag 21 februari 2025, 20u - 22u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje, achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266 en wegwijzers volgen.

Deelnameprijs, inclusief proeverij: 5 euro (leden Natuurpunt) of 7 euro (niet leden Natuurpunt) op rekening: BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek, met als mededeling: Voordracht insecten proeven.

Gelieve uw aanwezigheid voor 20 januari te bevestigen door een e-mail te sturen naar: wycckmansgie@gmail.com

Er kunnen maximaal 15 personen deelnemen, wees er dus snel bij!

28.02

Niel

LEDENBIJEENKOMST – NIEUWE VRIJWILLIGERS M/V WELKOM!

2025 wordt een bijzonder jaar voor de vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek. Om de werking van de afdeling veilig te stellen is er **nood aan nieuwe vrijwilligers**. Mannen en vrouwen die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en een deel van hun vrije tijd te spenderen voor de natuur in onze regio.

Tijdens de jaarvergadering willen we de leden zelf aan bod laten komen, waarbij je zelf ook voorstellen kan doen om onze werking te versterken. Iedereen van harte welkom.

vrijdag 28 februari, van 19u30 tot 22u

Natuur.huis de Paardenstal - Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266

Meld vooraf je komst: info@natuurpuntrupelstreek.be

02.03

Terhagen

VOLG DE GIDS

Zin in een heerlijke wandeling in de prachtige natuur van de Kleiputten Terhagen? Trek je wandelschoenen aan en ga mee op stap. Achteraf kan je in de chalet nagenieten met een warm of koud drankje.

zondag 2 maart, 14u tot 16u

Onthaal natuurgebied Kleiputten Terhagen, bereikbaar via ingang Nieuwstraat Terhagen, ter hoogte van de nieuwe rotonde, volg daar de Natuurpunt-pijlen. Er is een fietsenparking en beperkte parking voor auto's.

Zin om mee te gaan, **meld je deelname:** info@natuurpuntrupelstreek.be

08.03

Rumst/Heindonk

ONTDEK DE NATUUR IN TIEN VIERENDEN

Momenteel wordt er hard gewerkt aan de overkant van de Rupel en de Dijle, vrachtwagens rijden af en aan met gronden voor de bouw van een nieuwe ringdijk omheen het toekomstige overstromingsgebied Tien Vierendelen. Zodra die werken klaar zijn, wordt de huidige dijk van de Dijle deels verlaagd en die krijgt dan een nieuwe functie als overlooppdijk. Na onze ontdekkingstocht kunnen we in de chalet van de visclub

in Rumst nog even nagenieten met een warm drankje of een frisse pint.

zaterdag 8 maart, 14u tot 17u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, volg aan Markt wegwijzer Netebruggen

Meebrengen: goede wandelschoenen, eventueel laarzen en een verrekijker.

Het aantal deelnemers wordt beperkt, **meld dus vooraf je deelname** via:

info@natuurpuntrupelstreek.be

Organisatie: Natuurpunt kern Boom-Rumst

21.03

Niel

BASISCURSUS PLANTKUNDE

De sessie gaat uit van een diversiteit aan standpunten, met onder meer: systematiek, bouwplan, standplaats, inhoudsstoffen, bodemindicatie, met aandacht voor de laatste nieuwe ontwikkelingen op botanisch gebied (APG4) en het juiste gebruik van identificatieliteratuur.

Het doelpubliek zijn beginnende en ervaren natuurgidsen, en ook andere geïnteresseerden.

vrijdag 21 maart 2025, 20u - 22u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje, achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266 en wegwijzers volgen.

Deelnameprijs: gratis voor leden Natuurpunt) of 2 euro (niet leden Natuurpunt) **Meld je deelname:** wycckmansgie@gmail.com

Er kunnen maximaal 10 personen deelnemen!

26.04

Nieuwpoort/Woumen

BUSTOCHT: DE IJZERMONDING EN DEN BLANKAART

Voor de middag bezoeken we de IJzermonding bij Nieuwpoort, een prachtig natuurgebied waar zout en zoet elkaar ontmoeten. Na de middag bezoeken we bijna 250 ha grote natuureservaat de Blankaart, een gebied bijna volledig eigendom van Natuurpunt en dus één van de topgebieden van onze vereniging.

zaterdag 26 april, van 7u30 tot 19u30

parking Rupelkerk (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom

Stort 23 euro (volw.) of 10 euro (-16 jarigen) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek.

Mededeling: Bustocht IJzermonding/den Blankaart, telefoonnummer en emailadres. Meer info: info@natuurpuntrupelstreek.be



Koereigers in de polders van Niel en Schelle

Tijdens de laatste maanden van 2024 waren de polders van Niel en Schelle een goede plek om koereigers te bekijken, op sommige momenten werden er zelfs 21 vogels geteld. Blijkbaar is de bodem er gezegend met grote aantallen regenwormen. Het was dan mooi om te zien hoe koereigers er in een geordende formatie naar voedsel zochten. Midden oktober werden de eerste groepjes er opgemerkt en natuurfotograaf David Van den Broeck kon een mooie foto maken. Op dat moment stonden er nog koeien in de wei en af en toe gingen sommige koereigers zelfs meeliften op de rug van een koe.

Tijdens de laatste week van november doken ze plots op in de weilanden van de Boerenhoek in Schelle. In één van de weilanden daar graast een kudde edelherten. Op 28 november werden er zelfs 28 koereigers geteld.

Tot voor een 5-tal jaar was de koereiger een zeldzame dwaalgast in de Lage landen, de broedgebieden lagen ver weg in Zuid-Frankrijk en Spanje. In 2020 werd voor het eerst een broedgeval vastgesteld in Vlaanderen, meer bepaald in het natuurgebied De Blankaart in West-Vlaanderen. Nederland volgde een jaar later met een geslaagd broedgeval in het Hollands Diep in Zuid-Holland.

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek